ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Petra Mikeše v právní věci žalobce: **A. H. O.,** zastoupen opatrovníkem Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, odbor cizinecké policie,** se sídlem Žežická 498, Příbram, proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 8. 2021, čj. KRPS-163134-43/ČJ-2021-010024-ZZC, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 7. 10. 2021, čj. 58 A 4/2021-28,

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 7. 10. 2021, čj. 58 A 4/2021-28, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Ustanovenému opatrovníkovi žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím prodloužila dobu zajištění žalobce podle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil žalobou z 2. 9. 2021 u Krajského soudu v Praze (žaloba byla toho dne doručena soudu v elektronické podobě a posléze potvrzena písemně). Žalobce společně s podáním žaloby požádal o ustanovení zástupce.

[2] Usnesením ze dne 14. 9. 2021, čj. 58 A 4/2021-21, krajský soud žalobci ustanovil k jeho žádosti zástupcem Mgr. Ladislava Bártu, advokáta, a současně jej vyzval k odstranění vad žaloby ve lhůtě 30 dnů od dne, kdy mu bylo doručeno napadené rozhodnutí.

Vzhledem k tomu, že pobyt žalobce nebyl znám, krajský soud následně usnesením ze dne 29. 9. 2021, čj. 58 A 4/2021-26, ustanovil žalobci opatrovníkem shora již uvedeného advokáta. Tomu také (opět) doručil výše zmiňované usnesení ze dne 14. 9. 2021 (obsahující výzvu k odstranění vad žaloby). Vzhledem k tomu, že žalobce vady žaloby neodstranil, krajský soud v záhlaví označeným usnesením žalobu odmítl dle § 37 odst. 5 s. ř. s.

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti naposledy zmíněnému usnesení krajského soudu kasační stížnost. Namítá, že krajský soud nesprávně spočetl lhůtu k doplnění žaloby, neboť zjevně nevzal v potaz potřebu vyčkat na právní moc usnesení o ustanovení opatrovníka. Vzhledem k § 50b odst. 4 o. s. ř. toto usnesení mohlo nabýt právní moci nejdříve desátý den po vyvěšení na úřední desce. Lhůta k doplnění žaloby tak nemohla začít dříve než prvním dnem po právní moci zmíněného usnesení a v žádném případě nemohla skončit již 30. 9. 2021, jak plyne z napadeného usnesení.

[4] Žalovaná soudu sdělila, že se nemá potřebu ke kasační stížnosti vyjadřovat.

[5] Kasační stížnost je důvodná.

[6] Nejvyšší správní soud předesílá, že obdobnou věcí se již zabýval v rozsudku ze dne 12. 10. 2021, čj. 8 Azs 58/2021-25. Závěry tohoto rozsudku jsou aplikovatelné i v nyní projednávané věci (a v podobnostech na ně lze odkázat).

[7] I v nyní projednávané věci je třeba předně připomenout, že podle § 50b odst. 4 písm. c) o. s. ř., který se na věc užije obdobně (viz § 42 odst. 5 s. ř. s.), se písemnost doručuje rovněž účastníku, mimo jiné *jde-li o doručení usnesení o ustanovení opatrovníka podle § 29; usnesení o ustanovení opatrovníka účastníku, jehož pobyt není znám,* […] *se však doručuje jen ostatním účastníkům řízení a ustanovenému opatrovníku a vyvěsí se na úřední desce soudu*. Podle § 50l odst. 1 o. s. ř. pak *stanoví-li zákon, že rozhodnutí nebo jiná písemnost mají být vyvěšeny na úřední desce soudu, platí, že desátým dnem po dni vyvěšení byly doručeny účastníkům,* […] *jejichž pobyt není znám* […].

[8] Nejvyšší správní soud z obsahu spisu krajského soudu zjistil, že usnesení o ustanovení opatrovníka soud doručoval pouze ustanovenému opatrovníkovi (prostřednictvím datové schránky). V rozporu s § 50b odst. 4 písm. c) o. s. ř. tedy dané usnesení nedoručoval žalované, ani jej nevyvěsil na úřední desce soudu. Z judikatury zdejšího soudu přitom vyplývá, že „*rozhodnutí o ustanovení opatrovníka nabude právní moci, až pokud je doručeno jak opatrovníkovi, tak účastníkovi (byť fikcí desátým dnem po vyvěšení na úřední desce)*“ (rozsudek ze dne 16. 6. 2021, čj. 10 Azs 384/2020-31, bod 11). Významné dále je, že nelze „*akceptovat výklad, podle kterého by se lhůta pro doplnění odvíjela již a jen od doručení usnesení o ustanovení zástupce obsahující výzvu k doplnění žaloby toliko ustanovenému zástupci, aniž by měl ten, komu byl zástupce ustanoven, možnost se s tímto usnesením seznámit*“ (rozsudek ze dne 29. 8. 2019, čj. 8 Azs 205/2019-22, č. 3930/2019 Sb. NSS, bod 9).

[9] Vzhledem k tomu, že krajský soud nedoručil usnesení o ustanovení opatrovníka stěžovateli vyvěšením na úřední desce soudu, nemohlo toto usnesení nabýt právní moci. Ani lhůta stanovená pro doplnění žaloby tak nemohla počít plynout. Za těchto okolností krajský soud nepostupoval správně, jestliže odmítl žalobu z důvodu, že stěžovatel (jeho opatrovník) ve stanovené lhůtě vady žaloby neodstranil.

[10] Nejvyšší správní soud se pro účely kasačního přezkumu musel nejprve vypořádat s procesními následky vadného postupu krajského soudu. Vzhledem k tomu, že usnesení o ustanovení opatrovníka nenabylo právní moci, krajským soudem ustanovený opatrovník nebyl formálně oprávněn zastupovat stěžovatele v řízení o kasační stížnosti a podat v jeho zastoupení kasační stížnost. Právní moci nenabylo ani samotné napadené usnesení (krajský soud jej doručoval nepravomocně ustanovenému opatrovníkovi), takže nemohlo být předmětem kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud tedy nejprve vrátil spis krajskému soudu k nápravě formálních nedostatků v doručování. Krajský soud tyto nedostatky napravil. Nechal vyvěsit usnesení o ustanovení opatrovníka na své úřední desce a doručil toto usnesení žalované. Usnesení nabylo právní moci 19. 4. 2022. Tím nabylo následně formálně právní moci i napadené usnesení o odmítnutí žaloby a pro účely kasačního řízení se zhojily procesní nedostatky (kasační stížnost směřuje proti již pravomocnému usnesení a ustanovený opatrovník je formálně oprávněn zastupovat stěžovatele v řízení o kasační stížnosti).

[11] Nejvyšší správní soud se následně zabýval otázkou, zda mohl mít shora uvedený vadný postup krajského soudu vliv na zákonnost napadeného usnesení. Konkrétně jde o to, zda by bývalo bylo za daných okolností objektivně možné žalobu, jež neobsahovala žádný žalobní bod, před uplynutím žalobní lhůty doplnit a zda byl tedy krajský soud vůbec povinen stěžovatele k doplnění žaloby vyzvat.

[12] Jak plyne z napadeného usnesení krajského soudu, stěžovateli bylo žalobou napadené rozhodnutí žalovaného doručeno 3. 8. 2021. Konec třicetidenní lhůty k podání žaloby dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců tak připadl na 2. 9. 2021. V tento den, tj. v poslední den lhůty, stěžovatel zaslal žalobu krajskému soudu spolu s žádostí o ustanovení zástupce.

[13] Obecně platí, že žalobce musí ve lhůtě pro podání žaloby uplatnit alespoň jeden žalobní bod, v opačném případě správní soud žalobu odmítne (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, čj. 3 Azs 66/2017 - 31, č. 3733/2018 Sb. NSS, bod 48). Jestliže žaloba neobsahuje žádný žalobní bod a zároveň již není objektivně možné, že by jej žalobce doplnil ve lhůtě pro podání žaloby, není soud povinen vyzývat žalobce k odstranění této vady (srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, čj. 2 As 69/2008 - 148).

[14] Souzenou věc však nelze posuzovat pouze podle těchto obecných východisek, protože stěžovatel při podání žaloby také požádal o ustanovení zástupce. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí, že *požádá-li navrhovatel o osvobození od soudních poplatků nebo o ustanovení zástupce, po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení.* Dnem podání žádosti o ustanovení zástupce k poštovní přepravě se tedy staví lhůta pro podání žaloby, resp. pro vymezení žalobních bodů (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 2. 2020, čj. 9 Azs 366/2019-20, bod 28). Podle rozsudku NSS ze dne 24. 4. 2019, čj. 2 Azs 48/2019-67, se lhůta k podání žaloby spotřebuje až uplynutím posledního okamžiku dne, kterým končí lhůta pro podání žaloby. Zastaví-li se běh lhůty (určené podle dnů, nikoliv podle kratších intervalů), pak se do její uplynulé části nepočítá den, kdy nastala skutečnost, s níž je stavení lhůty spojeno. Stěžovatel v nyní projednávané věci podal žádost o ustanovení zástupce poslední den lhůty. Tím se běh lhůty zastavil a den, v němž se tak stalo, se do uplynulé části

nezapočítal. Uplynulo tedy dvacet devět dnů ze lhůty k podání žaloby (k vymezení žalobních bodů). Zbývající část lhůty se neobnoví, dokud rozhodnutí soudu o žádosti o ustanovení zástupce, v němž zároveň vyzve stěžovatele k odstranění vad podání, nenabude právní moci. Třebaže se jedná o lhůtu krátkou, neznamená to, že by doplnění žaloby bylo objektivně nemožné (viz např. rozsudky NSS ze dne 26. 4. 2018, čj. 9 Azs 246/2017-48, bod 22, ze dne 17. 10. 2019, čj. 10 Azs 247/2019-49, bod 11, ze dne 22. 1. 2020, čj. 7 Azs 321/2019-40, bod 14, ze dne 18. 2. 2020, čj. 1 Azs 419/2019-39, bod 16, ze dne 22. 7. 2020, čj. 2 Azs 107/2019-25, bod 16, nebo ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 Azs 38/2021-45, bod 11).

[15] Jak již bylo výše uvedeno, krajský soud usnesením ze dne 14. 9. 2021, čj. 58 A 4/2021-21, ustanovil advokáta Mgr. Ladislava Bártu zástupcem stěžovatele a vyzval jej k doplnění žaloby. Následně usnesením ze dne 29. 9. 2021, čj. 58 A 4/2021-26, ustanovil téhož advokáta opatrovníkem stěžovatele a v souvislosti s tím mu opětovně zaslal usnesení obsahující výzvu k odstranění vad žaloby. Usnesení o ustanovení opatrovníkem však nabylo právní moci až 19. 4. 2022, tedy až po vydání unesení napadeného nyní kasační stížností. To bylo tedy vydáno, aniž byl stěžovatel (jeho opatrovník) řádně vyzván k doplnění žalobních bodů (odstranění vad žaloby).

[16] S ohledem na vše výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že nebyly splněny zákonné důvody pro odmítnutí žaloby krajským soudem. Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Krajský soud v něm bude vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Konkrétně krajský soud poskytne stěžovateli (jeho opatrovníkovi) jednodenní lhůtu k doplnění žaloby, a to s ohledem na předchozí popsané procesní nejasnosti formou nového usnesení (výzvy). Následně rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[17] Odměna opatrovníka stěžovatele, Mgr. Ladislava Bárty, advokáta, který byl stěžovateli ustanoven usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2021, čj. 58 A 4/2021-26, byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti z 21. 10. 2021 (včetně jejího doplnění z 6. 12. 2021) podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Opatrovníkovi stěžovatele tak náleží odměna 3 100 Kč [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Opatrovník stěžovatele soudu nedoložil, že je plátcem DPH. Odměna mu bude vyplacena z účtu soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. června 2022

Milan Podhrázký

pokračování

předseda senátu